

Natuur rond het Markdal

Info: 06-40007219

Het milieu van de natuur.

Ik las het boek “Het herkennen van verzuring, vermessing en verdroging in de natuur”. Uit de jaren ‘90 toen al had iedereen te maken met de milieuproblemen. Zo ook in het beekdal van het Merkske op de grens met Nederland en België, waar ook heel grootschalig werd gemonitord en geïnventariseerd. Vandaar het boek met de bovengenoemde titel. Men schreef over verzuring, verdroging, vermessing en vervuiling.

*De laars van mooi Merkske bij hoogwater.
Foto: Senne Verschraegen*

Maar daadwerkelijk is er daar heel weinig meegedaan de taken werden door bevoegde instanties voor zich uit geschoven. Het was toen nog een fraai voorbeeld van een redelijk in- tact beekdal. Ik heb het gebied vele malen bewandeld en beoordeeld, ook recent. Helaas is tegenwoordig het stroomgebied op de hoge oevers te intensief in agrarisch gebruik als mais en grasland. De voedselarme grond bevindt zich in de hogere delen, boven de voedselrijke situatie in het beekdal. Dit komt in de vegetatie en fauna tot uitdrukking in de bijzondere soorten. Op de randen van het beekdal kwamen vroeger nog blauwgraslanden voor. Die zijn verdwenen door verrijking met

voedingstoffen uit het ondiepe grondwater, dat afkomstig is van de landbouwgronden. Door het kalkrijke schone kwelwater in het Merkske komen nu nog wel bestaande soorten van beekdalhooilanden voor, zoals de dotterbloem, die grenzend aan de beek matig voorkomt. In de bermen van de hooilanden staan nog steeds rode-lijstsoorten: moesdistel en karwijselie. Vroeg in het voorjaar staan de beemden niet meer vol met bloemen, maar wel nog met knolsteenbreek, slanke sleutelbloem en dotterbloem.

Half juni waren de hooilanden op zijn mooist, maar heel de biotoop en habitat is in dit beekdal veranderd en achteruitgegaan. Heel veel soorten flora en fauna zijn er niet meer aanwezig. Na ruim 30 jaar is er haast niets meer over van voorheen prachtige beekdal. Wel wijzen o.a. holpijp en beekpunge op aanwezigheid van matig kalkrijk grondwater. Het water uit de akkers en de weilanden komt in de zomer niet in de sloten. Het heldere water in de beek is dan voornamelijk afkomstig van schone kwel uit de diepe bodemlagen. Gevoelige vissoorten, die permanent afhankelijk waren van schoon water zoals echte beekvissen, zullen we hier niet meer aantreffen omdat de sloten in de winter vervuild landbouwwater afvoeren. Insecten die kunnen vliegen zijn hier in de zomer wel te vinden, o.a. de blauwglanzende weide- en bosbeekjuffers. In het beekdal van het Merkske komen nu nog maar enkele soorten amfibieën voor. Ooit waren dat er 11 verschillende soorten van de 16 in heel Nederland. De zeldzame soorten die nu juist aan de hogere gebieden van het stroomgebied gebonden zijn, de heikikker en boomkikker waren haast vrijwel uitgestorven, maar zijn gelukkig toch weer opnieuw geïntroduceerd. Ook heel hoopgevend is de aankoop door Natuurpunt Markvallei (B) van ontbrekende percelen in ‘de laars van het Merkske’, zodat het geheel als natuur beheerd gaat worden. Het Merkske stroomt op de grens van België-Nederland naar de meanderende Mark via een beekdal en een prachtig stuk natuur. In juli 2006 liepen zes personen van IVN Mark&Donge in twee dagen met water uit de bron langs Merkske en Mark naar Breda voor stromend water in de nieuwe haven, dat gaat nu in 2023 gebeuren!!

Toekan's: zeldzame voorjaarsvogels

Ad van de Laar – natuurgids IVN Mark&Donge

Markandalletjes

- * Angstig stil met bewolkte lucht, alles wat brakkig, toch ‘silent spring’? Plots vliegen tien houtduiven geschrokken op – door zware roffel van macho specht. Dat trotse gejubel bevestigt de mooie Zwarte Specht! Een buizerd volgt met zijn ‘gemauw. De wereld klinkt weer stralend!
- * Vertoning Vlaamse film ‘Onze Natuur’ van wilde België. Vrijdag 24 februari. 19u30. Met ínkóm’ bijdrage. Klapekster. Kolonie 41. Wortel (B). Natuurpunt Markvallei.
- * Stempas ontvangen? Voor Waterschap. 15 maart. Voor gezond water en droge voeten.
- * Water Natuurlijk veldwandeling. ‘Duurzame landbouw’ van vrijwilligers van Herenboeren helpt door ander landgebruik doelen van waterschap. Zaterdag 25 februari. 11u. Lieddreef 40. Breda. Gids Geertje Nijhoving.
- * Natuurwandeling Goudbergven. Paraboolduin uit ijstijd, ven met groeiend hoogveen! Zondag 26 februari. 13u30. Aanmelden. IVN Mark&Donge.
- * Waterbeleid in Verkiezingstijd. Groencafe 8 maart. 19u15. Nmv Markkant-Milieudefensie.
- * Thema-avond Pekhoeve: “welke natuur willen we in het Markdal”. Ulvenhout. 20 maart.
- * Yolanda Sjoukes met stress over operatie zoon, lopend in Markdal. “De zon begon de wereld oranje en rood te kleuren. Ik kreeg een heerlijk geluksgevoel. De natuur van het Markdal had zijn werk uitstekend gedaan. De chirurg ook!” Column in BN de Stem. 17/2.
- * Landhuis Blauwe Kamer (Visio) scene in TV de Stamhouder.
- * Vogels Bleeke Heide: Driehonderdveertig Wulpen (Huub Don). Driehonderd Kieviten, dertig Goudplevieren (Jan Adams). Merkske: nog honderd Toendrarietganzen (Hotze, Elly). Turkse Tortel (Lilian, Danny). Twee Raven (Jef Van Den Berghe). Markdal: drie Grote Zilverreigers, Daesdonck. Zingende Zanglijster (Harry van Vugt), twee Holenduifjes, twee Buizerds, IJsvogel (Bianca van den Berg) alles baltsend!

Blauwe Kamer – Markdal